

یادگیری ساختاری شبکه بیزی با به کارگیری پوشش مارکوفی در الگوریتم K_2

وحید رضایی تبار^۱، سلوا سلیمی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۷/۱۷

چکیده:

شبکه‌های بیزی، مدل‌های گرافیکی احتمالی هستند که رابطه علت و معلولی بین متغیرها را تعیین می‌کنند و شامل یادگیری ساختاری و یادگیری پارامتری می‌باشند. الگوریتم K_2 یکی از بهترین روش‌های یادگیری ساختار در شبکه‌های بیزی برای متغیرهای گسسته است. کارایی الگوریتم K_2 ، به شدت تحت تأثیر ترتیب متغیرهای ورودی است. بنا بر این برای رسیدن به گراف دقیقی که توصیف کننده داده‌ها باشد، یافتن الگوریتمی که ترتیب دقیق تری از عناصر به عنوان ورودی K_2 ارائه کند، مورد نیاز است. در این مقاله، نخست با استفاده از روش افزایشی-کاهشی، پوشش مارکوفی هر متغیر را یافته، سپس بر اساس فراوانی‌های شرطی و استفاده از تابع چگالی احتمال دیریکله، از بین پوشش مارکوفی هر متغیر، والدین احتمالی آن متغیر انتخاب می‌شوند. مجموعه والدین انتخابی هر رأس به عنوان ورودی الگوریتم K_2 مورد استفاده قرار می‌گیرد و شبکه بیزی به دست می‌آید. نتایج حاصل از اعمال الگوریتم پیشنهادی بر روی چند مجموعه داده معیار و مقایسه آن با روش‌های دیگر، نشان می‌دهد که الگوریتم پیشنهادی بسیار کارتر از سایر روش‌ها است.

واژه‌های کلیدی: شبکه بیزی، الگوریتم K_2 ، پوشش مارکوفی، الگوریتم افزایشی-کاهشی

۱ مقدمه

با افزایش تعداد گره‌های آن به صورت نمایی افزایش می‌یابد و تولید همه ساختارهای ممکن و انتخاب بهترین ساختار از میان آن‌ها کاری بسیار پیچیده و زمان‌بر است (لارانیگا و همکاران [۶]). الگوریتم K_2 یکی از بهترین روش‌های یادگیری ساختاری شبکه بیزی برای متغیرهای گسسته است. این الگوریتم بر پایه ترتیب^۴ متغیرهای ورودی استوار است. دقت الگوریتم K_2 وابستگی زیادی به ترتیب ارائه شده برای متغیرها دارد و هر اندازه این ترتیب به ترتیب واقعی متغیرها نزدیک باشد، شبکه بیزی دقیق تری به دست می‌آید (کوپر و هرسکوویتس [۲]). به عنوان مثال، داشتن ترتیب A, B, C از متغیرها نشان دهنده این است که A والد احتمالی^۵ B و A, B والد احتمالی C هستند. بر این اساس، تمرکز اصلی الگوریتم‌های ارائه شده برای بهبود تابع امتیازدهی K_2 ، یافتن روشی است که منجر به رسیدن به ترتیب دقیقی از

چارچوب بیزی، روشی برای مدل‌بندی دنیای غنی و پیچیده اطراف ماست. با استفاده از این چارچوب می‌توان ساختار ذاتی یک فرایند را تفسیر نمود و اعمال مختلفی نظیر استنباط احتمالی و یادگیری را به سادگی امکان پذیر کرد. یک شبکه بیزی، گرافی متشکل از رأس‌ها (گره‌ها) و یال‌های جهت‌دار میان آن‌هاست که رأس‌ها نشان دهنده متغیرهای تصادفی‌اند (پیرل [۹]). دو نوع یادگیری در شبکه‌های بیزی مطرح است: یادگیری ساختاری و یادگیری پارامتری. در یادگیری ساختاری، گراف حاصل از روابط علت و معلولی بین متغیرها ارائه می‌شود و در یادگیری پارامتری، توزیع‌های شرطی بین متغیرها برآورد می‌شود (هکرمن [۳]). یادگیری ساختاری شبکه بیزی یک مسئله چندجمله‌ای سخت^۳ است؛ زیرا تعداد ساختارهای ممکن شبکه،

^۱ استادیار گروه آمار، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم تصمیم و مهندسی دانش، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

^۳ NP-hard

^۴ order

^۵ candidate parent

^۶ feature ranking

ساختار این مقاله به شرح زیر است: در بخش ۲ به تشریح چارچوب نظری تحقیق پرداخته شده، در بخش ۳ الگوریتم کو و کیم به اختصار توضیح داده شده و پس از یافتن اشکالات این الگوریتم، در بخش ۴ به تشریح الگوریتم پیشنهادی پرداخته شده است. در نهایت، نتایج حاصل از اعمال روش های معرفی شده توسط چن و همکاران [۱]، هروشکا و ایبکن [۴]، کو و کیم [۵] و همچنین الگوریتم پیشنهادی بر روی چند مجموعه داده معیار در بخش ۵ ارائه شده و گراف حاصل از این روش ها با یکدیگر مقایسه شده است.

۲ چارچوب نظری

۱.۲ شبکه بیزی

شبکه های بیزی از ابزارهای داده کاوی و گروهی از مدل های گرافیکی احتمالی هستند که عمدتاً نشان دهنده روابط علت و معلولی بین متغیرها هستند. شبکه بیزی یک گراف جهت دار بدون دور^{۱۰} است. این گراف با مجموعه رئوس V و مجموعه یال های E که زیرمجموعه ای از $V \times V$ است، به صورت $G = (V, E)$ نشان داده می شود. هر گره گراف مربوط به یک متغیر تصادفی در دامنه است و این گراف، یک خانواده از توزیع های احتمال را بر روی متغیرهای V نشان می دهد. یال های جهت دار E نشان دهنده وابستگی بین رأس های مربوط به آن یال هستند. یک یال $X \rightarrow Y$ در گراف، رابطه بین والد X و فرزند Y را شرح می دهد. به علاوه، هر گره یک جدول احتمال شرطی دارد که احتمال هر ترکیب ممکن، یک گره و والدین خود را نشان می دهد. اگر یک گره والدی نداشته باشد، احتمال های شرطی همان احتمال های حاشیه ای آن گره خواهند بود (پیرل [۹]).

یکی از مشکلات استفاده از شبکه های بیزی، رسیدن به گرافی است که به درستی بیان کننده ارتباط میان متغیرهای مختلف در مجموعه داده باشد. بنا بر این تلاش های زیادی برای یادگیری شبکه های بیزی صورت گرفته است. در فرایند یادگیری باید بتوان ساختار شبکه بیزی و جداول احتمالات شرطی آن را تعیین کرد. برای یادگیری خود کار ساختار شبکه، یکی از روش ها بر

عناصر باشد. هروشکا و ایبکن [۴] به معرفی الگوریتمی بر اساس رتبه بندی بر پایه انتخاب ویژگی^۶ پرداخته و بر اساس آزمون آماری χ^2 و بهره اطلاع^۷ رده بندی کرده و پس از ارزیابی میزان وابستگی متغیرها به هم، ترتیبی برای متغیرها در نظر گرفته اند. از معایب این روش آن است که روابط علی میان متغیرها در نظر گرفته نمی شود؛ یعنی به وضوح مشخص نیست میان دو متغیری که وابستگی زیادی دارند، کدام یک والد احتمالی دیگری است. چن و همکاران [۱] با استفاده از ترکیب مفاهیم نظریه اطلاع و توابع جستجو، الگوریتمی برای یافتن ترتیبی از عناصر ارائه کردند. الگوریتم آن ها از سه مرحله اصلی تشکیل شده است که در دو مرحله اول با استفاده از آزمون های استقلال و اطلاع متقابل و مجموعه جداکننده^۸ ساختار اولیه گراف مشخص می شود و در مرحله آخر، یال ها با استفاده از آزمون استقلال و الگوریتم های جستجو، جهت دهی می شوند. الگوریتم کو و کیم [۵] که نسبت به سایر الگوریتم ها عملکرد بهتری دارد، بر این اساس شکل گرفته که هر فرزند تحت والد خود، فراوانی شرطی بهتری نسبت به سایر متغیرهایی دارد که والدش نیستند. بنا بر این امتیازدهی میان رئوس بر اساس فراوانی شرطی آن ها انجام شده و در نهایت بر اساس این امتیازات، والدین احتمالی هر رأس مشخص می شوند. این والدین احتمالی در نهایت به عنوان ورودی الگوریتم K^2 به کار گرفته می شوند و شبکه بیزی به دست می آید. یکی از مشکلات روش کو و کیم [۵]، تولید یال های اضافی در شبکه بیزی است.

در این مقاله برای حل مشکل روش کو و کیم [۵]، نخست پوشش مارکوفی هر رأس را می یابیم. سپس والدین احتمالی هر رأس، فقط بر اساس امتیاز میان رأس مذکور و اعضای پوشش مارکوفی آن محاسبه می شوند و به عنوان ورودی الگوریتم K^2 مورد استفاده قرار می گیرند. به عبارت دیگر، والدین احتمالی هر متغیر از بین اعضای پوشش مارکوفی آن متغیر انتخاب می شوند. نتایج حاصل از اعمال الگوریتم پیشنهادی بر روی چند مجموعه شبکه معیار^۹ نشان می دهد، الگوریتم پیشنهادی با کاهش تعداد یال های اضافی منجر به دقیق تر شدن گراف حاصل می شود و در نتیجه گراف مذکور، انطباق بیشتری با داده ها دارد.

^۷ information gain

^۸ d-separation

^۹ benchmark

^{۱۰} directed acyclic graph

مجموعه والدین متغیر را صفر در نظر بگیر؛ یعنی

$$Pa(x_i) = \cdot$$

$$P_{old} = g(x_i, Pa(x_i))$$

(تابع g متر $K2$ شبکه ییزی است.)

تا زمانی که متغیری برای ادامه دادن وجود دارد و تعداد والدین گره x_i از u کمتر است، ادامه بده.

شروع

تا زمانی که گره z از مجموعه متغیرهایی که x_i می تواند به عنوان والدین خود انتخاب کند وجود دارد، آن را طوری انتخاب کنید که عبارت $g(x_i, Pa(x_i) \cup \{z\})$ را ماکسیمم نماید.

$$P_{New} = g(x_i, Pa(x_i) \cup \{z\})$$

$$P_{New} > P_{old} \text{ اگر}$$

شروع

$$P_{old} := P_{New}$$

$$Pa(x_i) = Pa(x_i) \cup \{z\}$$

پایان

اگر متغیری که به عنوان والدین متغیر انتخاب شود در ترتیب وجود نداشت.

پایان

والدین مربوط به متغیر x_i را چاپ کنید.

پایان الگوریتم $K2$

در این الگوریتم، تابع امتیاز به صورت زیر تعریف می شود (کوپر و هرسکوویتس [۲]):

$$g(x_i, Pa(x_i)) = \prod_{j=1}^{q_i} \frac{(r_i - 1)!}{(N_{ij} + r_i - 1)!} \prod_{k=1}^{r_i} N_{ijk}$$

که در آن

$Pa(x_i)$: مجموعه والدین رأس x_i

q_i : تعداد حالات والد رأس x_i

r_i : تعداد حالات متغیر x_i

N_{ijk} : تعداد نمونه های مجموعه داده D

که در آن x_i k امین حالت و والد آن j امین حالت خود را دارد. همچنین $N_{ij} = \sum_{k=1}^{r_i} N_{ijk}$ تعداد واحدهای نمونه از مجموعه داده است که در آن والدین متغیر x_i j امین حالت خود را دارند.

^{۱۱} greedy search algorithm

پایه تعیین وابستگی بین متغیرها بنا نهاده شده و در روش دیگر (یادگیری ساختاری) به دنبال یافتن ساختاری بهینه برای شبکه ییزی هستیم که با داده های موجود، بیشترین تطابق را داشته باشد. یادگیری ساختاری، خود دارای دو رویکرد اصلی است: رویکرد مبتنی بر قید که بر اساس تحلیل وابستگی موجود در داده ها، ساختار بهینه را می یابد و رویکرد مبتنی بر رتبه بندی- امتیازدهی که از یک تابع امتیاز برای رتبه بندی ساختارهای ممکن استفاده می کند و سپس با بهره گیری از یک الگوریتم جستجو، به دنبال کشف ساختاری با بیشترین امتیاز است. این روش نسبت به روش مبتنی بر قید، دقیق تر و خروجی آن ساختاری منحصر به فرد خواهد بود (نیلسن و یسن [۸]).

۲.۲ الگوریتم $K2$

الگوریتم $K2$ ، الگوریتم جستجوی حریصانه ای^{۱۱} است که ساختار یک شبکه ییزی را بر اساس میزان تطابق آن با داده ها به دست می آورد. در واقع بر اساس این الگوریتم، ساختاری که تطابق بیشتری با داده ها دارد، امتیاز بیشتری کسب کرده، به عنوان بهترین ساختار توصیف کننده داده ها انتخاب می شود (کوپر و هرسکوویتس [۲]). الگوریتم $K2$ برای کاهش پیچیدگی زمانی، ترتیب اولیه ای از گره ها (متغیرها) را به عنوان ورودی در نظر می گیرد. بنا بر این یافتن ترتیبی از گره ها که والدین احتمالی هر گره را به درستی مشخص کند، در رسیدن به یک ساختار شبکه ییزی با امتیاز زیاد، بسیار با اهمیت است. بر این اساس، تمرکز اصلی الگوریتم ارائه شده، یافتن ترتیب دقیقی از گره ها است. الگوریتم $K2$ به شرح زیر است (کوپر و هرسکوویتس [۲]):

الگوریتم $K2$

- ورودی و خروجی الگوریتم ورودی: مجموعه ای از n گره یا متغیر تصادفی گسسته، یک ترتیب روی گره ها، یک حد بالای u روی تعداد والدین هر گره و یک پایگاه داده شامل n نمونه مستقل. خروجی: مجموعه والدین مربوط به هر گره.

- شروع الگوریتم $K2$ برای i از یک تا n انجام شود.

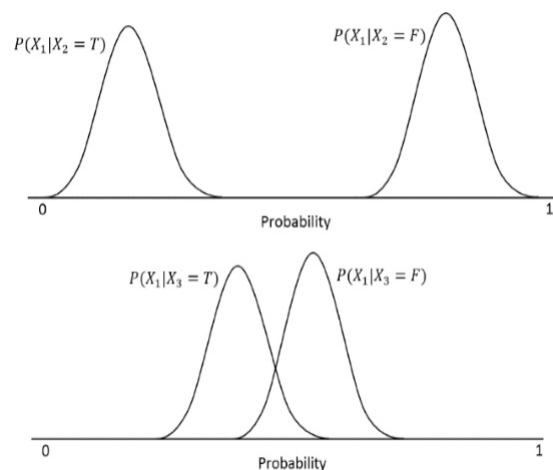
۳ روش کو و کیم در یافتن والدین احتمالی

روش کو و کیم [۵] مبتنی بر توزیع دیریکله، به صورت

$$Dir(p(c_1), \dots, p(c_{r_i}); f(c_1), \dots, f(c_{r_i})) \quad (۱)$$

$$= \frac{\Gamma(\sum_{k=1}^{r_i} f(c_k))}{\prod_{k=1}^{r_i} \Gamma(f(c_k))} \prod_{k=1}^{r_i} p(c_k)^{f(c_k)-1}$$

است که در آن c_k ، k امین سطح یک متغیر، $p(c_k)$ احتمال c_k و $f(c_k)$ فراوانی c_k است. هر اندازه فاصلهٔ توابع چگالی احتمال دیریکلهٔ متغیری بر روی تغییرات والدش بیشتر باشد بیان‌کنندهٔ آن است که متغیر موجود به درستی به عنوان والد انتخاب شده است.

شکل ۱. تابع چگالی احتمال متغیر X_1 به شرط دو متغیر X_2 و X_3

بنا بر این با توجه به شکل ۱، متغیر X_2 انتخاب درست‌تری برای X_1 به عنوان والد است. برای تعیین والدین هر متغیر، تابع چگالی احتمال دیریکلهٔ آن، در صورتی که مطابق شکل ۱ و نمودار مربوط به متغیر X_2 باشد، باید امتیاز بیشتری دریافت کند. برای این منظور، در ابتدا جدول توافقی بین هر جفت متغیر تشکیل شده، فرض می‌شود که متغیر فرزند با سطوح مختلف آن در سطر و متغیر والد با سطوح مختلف آن در ستون جدول توافقی باشد. در این صورت برای تشخیص این که آیا متغیر ستون می‌تواند والد احتمالی متغیر سطر باشد به صورت زیر عمل می‌شود:

- مقدار احتمال توزیع دیریکله برای ستون اول با در نظر گرفتن فراوانی و احتمال‌های مربوط به آن محاسبه می‌شود.
- سپس مقدار احتمال توزیع دیریکله برای سایر ستون‌ها، با ثابت در نظر گرفتن احتمال‌های مربوط به فراوانی ستون

اول محاسبه می‌شود. به عبارت دیگر در رابطه (۱)، احتمال $p(c_i)$ همان احتمالات ستون اول است و فقط فراوانی‌ها از ستون‌های دیگر برای محاسبهٔ احتمال دیریکله انتخاب می‌شوند. هدف از این کار، محاسبهٔ احتمال دیریکلهٔ سایر ستون‌ها با در نظر گرفتن احتمال‌های ستون اول است.

- مقدار مینیمم و ماکسیمم قدم‌های قبل به ترتیب به عنوان c_1 و r_1 در نظر گرفته می‌شوند (شکل ۲). به عنوان مثال برای نمونه‌ای مانند شکل ۲ داریم:

$$r_1 = \frac{\Gamma(d_{11} + d_{12})}{\Gamma(d_{11})\Gamma(d_{12})} \left(\frac{d_{11}}{d_{11} + d_{12}}\right)^{d_{11}} \left(\frac{d_{12}}{d_{11} + d_{12}}\right)^{d_{12}}$$

$$c_1 = \frac{\Gamma(d_{11} + d_{12})}{\Gamma(d_{11})\Gamma(d_{12})} \left(\frac{d_{21}}{d_{21} + d_{22}}\right)^{d_{11}} \left(\frac{d_{22}}{d_{21} + d_{22}}\right)^{d_{12}}$$

- این عملیات برای همهٔ سطوح متغیر والد تکرار می‌شود. بنا بر این به تعداد سطوح متغیر والد، مقادیر r_1 و c_1 خواهیم داشت.

- در نهایت با استفاده از رابطهٔ ۲، میزان وابستگی متغیر فرزند (X_i) به متغیر والد X_j محاسبه می‌شود. در واقع رابطهٔ ۲، فاصلهٔ بین سطوح متغیر والد احتمالی و فرزند را محاسبه می‌کند، که بیشتر بودن این فاصله نشان‌دهندهٔ انتخاب صحیح متغیر والد است. هرچه میزان این فاصله بیشتر باشد نشان از تحت تأثیر بودن متغیر فرزند تحت متغیر والد است و بیان‌کنندهٔ انتخاب درست متغیر والد احتمالی است (به مثال ۱ رجوع شود).

$$score(X_j, X_i) = Dep(X_i|X_j) \quad (۲)$$

$$= \sum_{k=1}^{r_j} (\log r_k - \log c_k)$$

شایان ذکر است که امتیاز میان هر دو متغیر (رأس یا گره)، با توجه به رابطه (۲)، محاسبه می‌شود و در صورتی که $score(A, B) > score(B, A)$ باشد، رأس A به عنوان والد احتمالی رأس B انتخاب شده، الگوریتم $K2$ برای هر رأس بر اساس والدین احتمالی‌اش فراخوانی و محاسبه می‌شود (منظور از $score$ ، امتیاز بین دو متغیر A و B بر اساس تابع امتیاز $K2$ است).

همان گونه که در جدول ۱ نشان داده شده است، برای متغیر $meldug_1$ فراوانی ها و احتمالات آن برای چهار متغیر دیگر محاسبه شده است. همین روند برای همه جفت متغیرها محاسبه می شود. شایان ذکر است که به دلیل جلوگیری از خطای صفر به توان صفر برای حالتی که فراوانی و در نتیجه احتمال نظیر آن صفر است، در جداول توافقی، هرگاه احتمالی برابر با صفر بود، ۰.۰۱ در نظر گرفته می شود.

برای دو متغیر $meldug_1$ (به عنوان فرزند) و $foto_1$ (به عنوان والد) که فراوانی ها و احتمالات آن ها در جدول ۱ نیز آمده است، داریم:

$$Dir(0.9339, 0.0661; 9296, 658) = -4/1295$$

$$Dir(0.9339, 0.0661; 20, 3) = -2/0381$$

$$\underbrace{Dir(0.9339, 0.0661; 21, 2)}_{\max - \min = R_1 - C_1 = 2/7936}$$

$$Dir(0.8606, 0.1304; 9296, 658) = -220/3954$$

$$Dir(0.8696, 0.1304; 20, 3) = -1/4266$$

$$\underbrace{Dir(0.8696, 0.1304; 21, 2)}_{\max - \min = R_2 - C_2 = 2/18968}$$

$$Dir(0.9130, 0.0870; 9296, 658) = -33/6381$$

$$Dir(0.9130, 0.0870; 20, 3) = -1/6672$$

$$\underbrace{Dir(0.9130, 0.0870; 21, 2)}_{\max - \min = R_3 - C_3 = 32/3764}$$

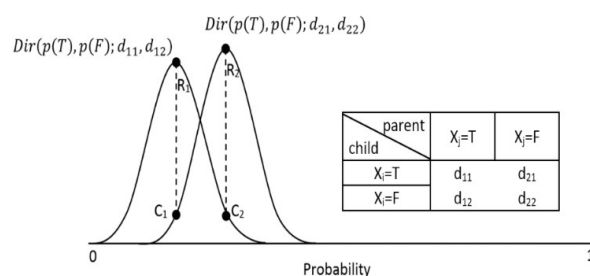
$$score(foto_1, meldug_1)$$

$$= 2/7936 + 2/18968 + 32/3764 = 254/1318$$

امتیاز میان هر دو رأس، همانند روش فوق الذکر محاسبه و در جدولی مانند جدول ۲ ذخیره می شود. در جدول مربوط، علامت ★ نشان دهنده والدین احتمالی است.

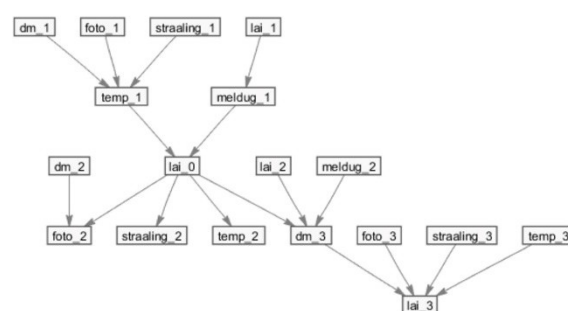
پس از تکمیل جدول، اگر $score(A, B) < score(B, A)$ برقرار باشد، B به عنوان والد احتمالی A انتخاب می شود. بنا بر این با توجه به جدول ۲، والدین احتمالی متغیر $meldug_1$ عبارتند از:

$$\{dm_1, foto_1, straaling_1, temp_1, lai_2, dm_3, meldug_2, foto_3, straaling_3, temp_3\}$$

شکل ۲. تابع چگالی احتمال دیریکله، کو و کیم [۵]

مثال ۱.۳. روند کلی الگوریتم کو و کیم برای مجموعه داده car که شامل ۱۸ متغیر (رأس) و ۱۷ یال می باشد، در ادامه بررسی شده است. شبکه اصلی مربوط به داده های car در شکل ۳ نشان داده شده است. شایان ذکر است که مجموعه داده car همراه با شبکه اصلی آن در نرم افزار R و در بسته نرم افزاری $bnlearn$ موجود است. منظور از شبکه اصلی، شبکه ای است که الگوریتم های یادگیری به دنبال یافتن بیشترین تطابق با این شبکه، برای بررسی میزان کارایی خود می باشند.

شکل ۳. شبکه اصلی مربوط به مجموعه داده car ، بسته

نرم افزاری $bnlearn$ در نرم افزار R

در الگوریتم کو و کیم [۵]، در ابتدا فراوانی سطوح مختلف هر متغیر به ازای سطوح مختلف متغیر دیگر محاسبه می شود و سپس احتمال رخداد آن ها با استفاده از توزیع دیریکله به دست می آید.

جدول ۱. جدول توافقی و احتمالات نظیر آن ها برای چهار

متغیر مجموعه داده car

meldug_1/dm_1				meldug_1/dm_1			
	۱	۲			۱	۲	
۱	۹۳۳۳	۴		۱	۰.۹۳۳۷	۰.۹۹	
۲	۶۶۳	۰		۲	۰.۰۶۶۳	۰.۰۱	

meldug_1/foto_1				meldug_1/foto_1			
	۱	۲	۳		۱	۲	۳
۱	۹۲۹۶	۲۰	۲۱	۱	۰.۹۳۴	۰.۸۷	۰.۹۱۳
۲	۶۵۸	۳	۲	۲	۰.۰۶۶	۰.۱۳	۰.۰۸۷

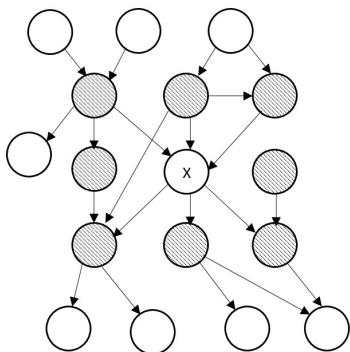
meldug_1/straaling_1				meldug_1/straaling_1			
	۱	۲			۱	۲	
۱	۱	۹۳۳۶		۱	۰.۹۹	۰.۹۳۳۷	
۲	۰	۶۶۳		۲	۰.۰۱	۰.۰۶۶۳	

meldug_1/temp_1				meldug_1/temp_1			
	۱	۲			۱	۲	
۱	۹۲۹۲	۴۵		۱	۰.۹۳۳۹	۰.۹	
۲	۶۵۸	۵		۲	۰.۰۶۶۱	۰.۱	

جدول ۲. انتخاب والد احتمالی رأس ۱-meldug از جدول امتیازات

	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lai_۱	meldug_۱	lai_۲	dm_۲	foto_۲	straaling_۲	temp_۲	lai_۳	meldug_۳	dm_۴	foto_۴	straaling_۴	temp_۴	lai_۵
dm_۱	.	۱۳۰۰۰۰	۹۶۸۰۰۰	۱۳۵۰۰۰	۷۷۶۴۱۴۷	۷۱۵۰۴۰۷	۱۰۵۳۹۶۴	۱۴۵۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۷۶۱۷۰۰	۷۸۵۴۱۱۵	۶۰۷۴۵۰۳	۹۶۸۰۰۰	۱۰۷۴۴۰۵	۷۸۵۴۱۱۵	۷۱۴۵۷۷۳	۹۳۰۰۰۰	۱۰۶۸۸۰۱
foto_۱	.	.	۱۹۱۰۹۶۳	۹۱۱۵۳۰۴۳	۵۸۲۰۹۲۸	۲۵۴۰۱۳۸۸	۸۰۷۹۴۰۱۸	۱۰۰۰۰۰	۱۹۹۹۹۰۹	۶۸۳۹۹۰۳	۷۸۱۲۴۰۸	۹۰۷۵۳۴۹۹	۱۹۱۰۹۶۳	۲۰۹۱۲۰۹۱۷	۱۵۴۰۰۰۳	۱۳۹۰۶۸۰۴	۱۸۳۰۶۵۶	۲۰۸۰۰۰۰
straaling_۱	۸۶۸۰۳۳۷۱	۱۳۴۶۸۹۷	.	۴۵۵۱۷۰۶	۲۵۱۹۹۰۸۳	۷۱۵۰۷۰۱۱	۴۰۲۴۹۰۶۳	۱۶۲۳۴۰۴۵	۱۵۰۰۰۰	۳۴۰۸۲۰۳	۳۴۴۴۴۰۶	۶۸۰۰۵۱۶	۹۶۸۰۳۳۷	۴۰۲۴۹۰۶۳	۷۸۵۴۱۱۵	۷۱۵۰۷۰۱۱	۹۳۰۰۰۰	۴۰۵۳۷۰۶
temp_۱	۶۴۴۴۷۸۹	۲۵۱۷۰۰۰	۹۹۸۰۴۴۳	.	۲۳۴۰۰۰۰	۷۵۶۳۳۱۳	۴۰۵۰۰۰	۵۲۴۱۱۴۳	۶۶۰۶۷۰۹	۳۴۶۰۰۰۰	۱۹۷۳۵۰۶	۵۸۱۹۲۵۶	۶۴۴۴۷۸۹	۱۰۵۳۹۰۶	۷۸۵۴۱۱۵	۷۱۵۰۷۰۱۱	۹۳۰۰۰۰	۴۰۵۳۷۰۶
lai_۱	۲۵۰۴۰۵۴	۶۰۲۴۸۸۳	۴۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	.	۲۴۸۳۳۳۱	۲۲۸۱۰۶۴	۰۰۰۰۰۰	۹۹۰۲۴۸۱۳	۸۸۱۳۰۰۰	۸۱۵۵۶۸۸	۶۰۳۰۰۰۰	۲۵۰۴۰۵۴	۱۳۱۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
meldug_۱	۷۴۵۱۷۴	۱۱۰۲۳۶۷	۸۳۰۵۵۹۳	۷۰۰۵۱۱۹	۱۰۴۴۱۰۵۵	.	۴۶۰۴۷۰۲۳	۴۶۳۳۳۳۳	۴۳۳۳۳۳۳	۳۶۸۹۳۰۳	۱۷۵۳۵	۹۰۳۱۹۵۳۸	۸۳۰۵۵۹۳	۱۵۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
lai_۲	۴۴۰۸۸۰۷۴	۶۹۱۰۳۳۷	۱۰۰۰۳۳۷	۷۱۲۰۰۸۶۸	۹۰۰۰۰۰۰	۲۸۳۹۰۳۷	.	۴۶۳۳۳۳۳	۴۳۳۳۳۳۳	۳۶۸۹۳۰۳	۱۷۵۳۵	۹۰۳۱۹۵۳۸	۸۳۰۵۵۹۳	۱۵۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
dm_۲	۲۰۲۵۳۳۹	۰۰۰۰۰۰	۴۰۲۴۹۰۶	۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰	.	۷۵۳۳۳۳۳	۰۰۰۰۰۰	۱۵۴۱۱۴۳	۰۰۰۰۰۰	۴۰۲۴۹۰۶	۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
foto_۲	۹۶۸۷۸۱۲	۴۸۵۰۵۱۲	۱۰۰۰۰۰	۸۰۰۴۰۰۵	۸۳۰۵۵۹۳	۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۵۵۵۶۵	۲۵۰۰۰۰۰	.	۳۴۰۰۰۰	۲۳۴۰۰۰۰	۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۵۸۲۰۹۲۸	۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
straaling_۲	۱۷۰۰۰۰۰	۲۳۶۰۳۶۴	۷۴۰۵۳۳۷	۳۱۵۰۳۳۹	۱۳۷۰۰۰۰	۶۱۲۰۰۵۳	۶۸۰۸۰۰۰	۲۰۰۵۵۷۸	۵۵۰۸۴۰۸	.	۳۱۸۲۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۶۳۰۵۵۹۳	۴۵۷۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
temp_۲	۱۸۰۰۰۰۰	۳۷۰۰۰۰۰	۷۶۰۵۳۳۷	۴۰۰۰۰۰۰	۱۳۳۰۰۰۰	۵۶۳۳۳۳۳	۶۱۵۸۰۰۰	۲۰۰۳۳۳۳	۴۲۵۰۵۳۳	۳۳۳۳۳۳۳	.	۱۰۰۰۰۰۰	۷۶۰۵۳۳۷	۳۸۳۳۳۳۳	۲۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۶۸۰۰۰۰
lai_۳	۸۴۰۶۸۲۶	۱۴۰۶۳۳۱	۹۴۰۷۱۷۱	۱۹۰۰۰۰۰	۱۳۶۰۰۰۰	۴۴۰۹۹۸۵	۶۴۰۷۷۰۰	۲۱۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰	۴۸۳۳۳۳۳	۴۰۰۰۰۰۰	۹۴۰۷۱۷۱	۴۱۵۰۳۳۱	۴۱۵۰۳۳۱	۴۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰
meldug_۲	۸۶۸۰۳۳۷	۱۳۴۶۸۹۷	۹۶۸۰۳۳۷	۲۱۰۰۰۰۰	۲۵۱۹۹۰۸۳	۷۱۵۰۷۰۱۱	۸۰۰۰۰۰۰	۱۶۲۳۴۰۴۵	۱۵۰۰۰۰۰	۳۳۳۳۳۳۳	۳۳۳۳۳۳۳	۶۸۰۰۵۱۶	.	۹۶۸۰۳۳۷	۹۶۸۰۳۳۷	۹۶۸۰۳۳۷	۹۶۸۰۳۳۷	۹۶۸۰۳۳۷
dm_۳	۴۶۰۶۳۳۳	۵۱۸۰۵۵۵	۱۰۰۰۰۰۰	۵۸۵۰۳۳۶	۵۱۱۲۰۵۶	۱۵۵۴۰۴۳	۱۸۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۲۵۳۸۰۱۸	۱۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	.	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰
foto_۳	۸۶۰۷۱۲۱	۱۳۰۵۳۳۳	۹۶۰۷۳۳۸	۲۱۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۵۳۸۵۵۵	۱۴۶۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰۰	۵۱۰۰۰۰۰	۲۵۵۴۰۰۰	۲۵۵۴۰۰۰	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳
straaling_۳	۸۶۰۶۳۳۳	۱۳۰۵۳۳۳	۹۶۰۶۳۳۳	۲۱۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۵۳۸۵۵۵	۱۴۶۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰۰	۵۱۰۰۰۰۰	۲۵۵۴۰۰۰	۲۵۵۴۰۰۰	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳
temp_۳	۸۶۰۶۳۳۳	۱۳۰۵۳۳۳	۹۶۰۶۳۳۳	۲۱۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۵۳۸۵۵۵	۱۴۶۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰۰	۵۱۰۰۰۰۰	۲۵۵۴۰۰۰	۲۵۵۴۰۰۰	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳	۶۶۰۶۳۳۳
lai_۴	۴۵۰۶۳۳۳	۵۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۵۸۵۰۳۳۶	۵۱۱۲۰۵۶	۱۵۵۴۰۴۳	۱۸۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۲۵۳۸۰۱۸	۱۴۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	.	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰

یعنی به ازای هر رأس X و Y که عضو مجموعه رئوس باشند، X عضو مجموعه پوشش مارکوفی رأس Y است اگر و تنها اگر دو متغیر X و Y به شرط حداقل یکی از اعضای مجموعه V (به جز خود X و Y) به هم وابسته باشند.

شکل ۴. پوشش مارکوفی رأس X

در واقع پوشش مارکوفی هر رأس شامل والد، فرزند و دیگر والد فرزند (همسر) است. شکل ۴، پوشش مارکوفی رأس X را نشان می‌دهد. الگوریتم‌های مختلفی برای یافتن پوشش مارکوفی رئوس پیشنهاد شده که در این مقاله از روش افزایشی-کاهشی برای یافتن پوشش مارکوفی استفاده شده است. این الگوریتم، یکی از روش‌هایی است که با استفاده از آزمون‌های استقلال شرطی، وابستگی یا عدم وابستگی رئوس را تشخیص می‌دهد و بر این اساس، ساختار محلی در اطراف هر رأس به دست می‌آید. این الگوریتم دارای دو مرحله افزایش و کاهش است. برای یافتن همسایه‌های هر رأس مانند X ، نخست یک مجموعه بدون عضو مانند S در نظر گرفته و در مرحله افزایش، متغیری را که به شرط مجموعه S وابسته به X است، به S افزوده و همین روند برای تمامی متغیرهای دیگر به شرط وجود مجموعه S بررسی می‌شود. در این مرحله ممکن است رئوسی به مجموعه S اضافه شده باشند که در همسایگی رأس X قرار ندارند. برای مشخص شدن این رئوس، مرحله کاهش اجرا شده، اگر رأسی مانند Y در مجموعه S وجود داشته باشد که $X \perp Y | S - \{Y\}$ باشد، Y از مجموعه S حذف می‌شود ($\perp$ نشان‌دهنده استقلال است). این مرحله نیز به ازای همه اعضای مجموعه S اجرا شده و در نهایت، رئوس موجود در S نشان‌دهنده همسایه‌های (پوشش مارکوفی) رأس X می‌باشند (مارگاریتیس و ترون [۷]). بررسی استقلال شرطی رئوس با استفاده از آزمون آماری χ^2 صورت می‌گیرد که پیش‌تر توضیح داده شد.

در ادامه، الگوریتم K^2 امتیاز میان هر رأس و اعضای مجموعه والدین احتمالی آن محاسبه می‌شود و در صورتی که امتیاز زیادی به دست آید، آن متغیر به عنوان والد متغیر مذکور در نظر گرفته شده، یالی بین آن‌ها ایجاد می‌شود.

۴ روش پیشنهادی

یکی از مشکلات روش کو و کیم، ایجاد یال‌های اضافی است. بنا بر این برای رفع این مشکل، در ابتدا پوشش مارکوفی هر رأس را یافته، سپس والدین احتمالی از بین آن‌ها انتخاب می‌شوند.

۱.۴ استقلال شرطی

اگر X و Y و Z سه متغیر تصادفی با مقادیر گسسته باشند، می‌گوییم X و Y به شرط دانستن Z مستقل‌اند اگر و تنها اگر:

$$P(X = x_i | Y = y_j, Z = z_k) = P(X = x_i | Z = z_k) \quad (\forall x_i, y_j, z_k)$$

مهم‌ترین آزمون آماری که از آن برای ارزیابی مستقل بودن رأس‌ها استفاده می‌شود، آزمون آماری χ^2 است که به صورت زیر فرمول‌بندی می‌شود:

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

که در آن E تعداد دفعاتی است که انتظار داشتیم یک اتفاق رخ دهد و O تعداد دفعاتی است که این اتفاق رخ داده است.

۲.۴ پوشش مارکوفی

پوشش مارکوفی هر رأس در شبکه‌های بی‌زی، دربردارنده همسایه‌های آن رأس می‌باشد. به عبارت دیگر می‌توان گفت، پوشش مارکوفی هر رأس، مجموعه‌ای از رئوس است که رأس مذکور را از سایر رئوس شبکه جدا می‌سازد و همه اطلاع لازم برای پیش‌بینی رفتار هر رأس را می‌توان با کمک مجموعه اعضای پوشش مارکوفی آن به دست آورد، که این اطلاع قابل استخراج از سایر متغیرها نمی‌باشد (پیرل [۹]). پوشش مارکوفی رأس X به صورت $MB(X)$ نشان داده می‌شود. اگر V مجموعه رئوس موجود در مجموعه داده‌ها باشد، داریم:

$$\forall X, Y \in V : (X \in MB(Y) \Leftrightarrow X \not\perp Y | V \setminus \{X, Y\})$$

به دلیل این که امتیاز متغیر $meldug_1$ بدون داشتن والد، بیشتر از امتیاز حاصل از افزودن $temp_1$ به عنوان والد است، متغیر $meldug_1$ هیچ والدی ندارد. در مقایسه با روش کو و کیم، چهار یال اضافی که برای متغیر $meldug_1$ تولید شده بودند، در الگوریتم پیشنهادی به شبکه افزوده نمی شوند. بنا بر این خطای الگوریتم پیشنهادی کمتر از الگوریتم کو و کیم است.

۵ نتیجه گیری

در این بخش، نتایج حاصل از اجرای چهار الگوریتم با عناوین الگوریتم پیشنهادی، کو و کیم، چن و همکاران، و هروشکا و ایکن، بر روی مجموعه داده های $Hail, Car, Alarm, Asia, Midway$ که به ترتیب شامل ۸، ۳۷، ۱۸، ۵۶ و ۲۶ متغیر و ۸، ۴۶، ۱۷، ۶۶ و ۳۸ یال می باشند، ارائه شده است. برای ارزیابی، نخست شبکه های اصلی این مجموعه داده ها در نظر گرفته شده، سپس تعداد یال های انطباقی با جهت یکسان، تعداد یال های انطباقی با جهت معکوس، تعداد یال های اضافی و تعداد یال های گم شده برای هر چهار الگوریتم محاسبه شده است. میانگین نتایج حاصل از اعمال هر چهار الگوریتم بر نمونه های ۱۰۰۰۰ تایی، در شکل ۴ نشان داده شده است.

شایان ذکر است که مجموعه داده های ذکر شده همراه با شبکه های اصلی آن ها در بسته نرم افزاری *bnlearn* در نرم افزار *R* موجود است.

با توجه به شکل ۴، الگوریتم پیشنهادی توانسته یکی از مشکلات روش کو و کیم را حل کند، که ایجاد یال های اضافی بود. با این حال در دو مجموعه داده *hail* و *midway* تعداد یال های صحیح نسبت به الگوریتم کو و کیم کاهش و تعداد یال های گم شده افزایش یافته است. اما همان طور که پیش تر نیز بیان شد چون هدف شبکه های بیزی رسیدن به گرافی است که در شناسایی ارتباطات میان متغیرها عملکرد دقیق تری داشته باشد، به این معنا که اگر دو متغیر با هم در ارتباط نباشند هیچ یال اضافی یا حتی معکوس میان آن دو وجود نداشته باشد، به منظور ارزیابی دقت الگوریتم ها، خطای شبکه برابر با مجموع یال های معکوس، اضافی و گم شده تعریف می شود و روشی دقیق تر است که بتواند در مجموع، تعداد این یال ها را کاهش دهد. همان طور که در شکل ۴ نیز مشخص است، خطای الگوریتم پیشنهادی در مقایسه با سایر روش ها به میزان قابل توجهی کاهش یافته است.

الگوریتم GS^{12} برای یافتن اعضای پوشش مارکوفی رؤس

• ورودی و خروجی الگوریتم

ورودی: مجموعه داده.

خروجی: اعضای پوشش مارکوفی هر گره.

• شروع الگوریتم

مجموعه S را تهی در نظر بگیر؛ یعنی $S = \emptyset$.

مرحله افزایش:

به ازای همه متغیرهای موجود در مجموعه داده، اگر

$$X \not\perp Y | S$$

$$S \leftarrow S \cup \{Y\}$$

مرحله کاهش:

تا زمانی که رأسی مانند Y در مجموعه S وجود داشته باشد

$$X \perp S - \{Y\}$$

$$S \leftarrow S - \{Y\}$$

مجموعه باقی مانده، اعضای پوشش مارکوفی رأس X می باشند.

پایان الگوریتم GS

در الگوریتم پیشنهادی نیز امتیازات بین هر دو متغیر به شیوه روش کو و کیم محاسبه می شود؛ با این تفاوت که امتیاز، فقط بین هر متغیر و متغیرهای موجود در پوشش مارکوفی آن متغیر محاسبه می گردد (جدول ۳).

به عنوان مثال، پوشش مارکوفی رأس $meldug_1$ مجموعه

$$\{lai_1, lai_1, temp_1\} \text{ است. بنا بر این داریم:}$$

$$score(meldug_1, temp_1) < score(temp_1, meldug_1)$$

$$score(meldug_1, lai_1) > score(lai_1, meldug_1)$$

$$score(meldug_1, lai_0) > score(lai_0, meldug_1)$$

بنا بر این فقط متغیر $temp_1$ به عنوان والد احتمالی $meldug_1$ انتخاب می شود. محاسبات در الگوریتم K^2 برای این متغیر به صورت زیر انجام می شود:

امتیاز	اضافه شدن به $meldug_1$
-۲۴۴۴.۴۴۳۹	---
-۲۴۴۶.۶۴۱۸	$temp_1$

نتیجه: هیچ رأس دیگری به عنوان والد به $meldug_1$ افزوده

نمی شود.

در این مقاله، روش پیشنهادی کو و کیم برای تعیین ترتیب بین متغیرها، به عنوان ورودی الگوریتم K^2 تعمیم داده شد. به این منظور برای هر رأس، در ابتدا اعضای پوشش مارکوفی آن رأس با استفاده از الگوریتم افزایشی-کاهشی تعیین شده، سپس والدین احتمالی رأس مذکور، از میان اعضای پوشش مارکوفی و با توجه به امتیاز میان هر جفت متغیر (رأس)، به دست می آید. در نهایت الگوریتم K^2 به کار رفته، ساختار شبکه بیزی حاصل می شود. نتایج حاصل از ارزیابی میزان دقت الگوریتم ها نشان می دهد که الگوریتم پیشنهادی با دقت بیشتری قادر به تشخیص ارتباطات صحیح بین متغیرها در مقایسه با شبکه های اصلی است.

همچنین به منظور ارزیابی میزان دقت هر یک از الگوریتم های فوق، از رابطه (۳) به صورت زیر استفاده شده است. رابطه (۳) در واقع بیان کننده نسبت تعداد یال های انطباقی با جهت یکسان به کل یال ها است.

$$accuracy = \frac{\#correct\ edge}{\#correct\ edge + \#graph\ error} \quad (3)$$

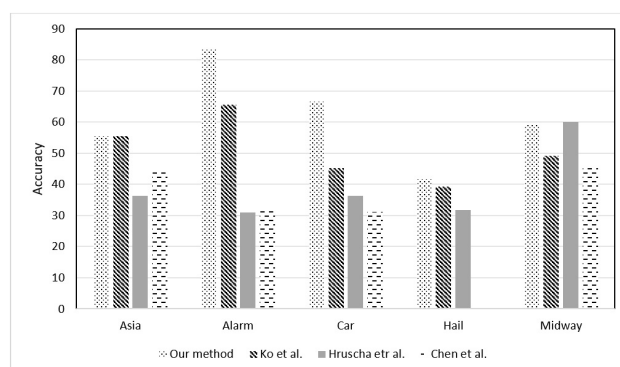
نتایج حاصل از محاسبه میزان دقت هر یک از روش ها با استفاده از رابطه (۳)، در شکل ۵ نشان داده شده است. همان طور که مشخص است، نتایج، نشان دهنده دقت زیاد الگوریتم پیشنهادی است.

جدول ۳. انتخاب والد احتمالی رأس ۱-meldug از جدول امتیازات پس از اعمال پوشش مارکوفی

	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lai_۱	meldug_۱	lai_۰	dm_۲	foto_۲	straaling_۲	temp_۲	lai_۲	meldug_۲	dm_۳	foto_۳	straaling_۳	temp_۳	lai_۳
dm_۱	.	۱۳۵۲.۱۶	۹۶۸۰.۷۶۹	۱۳۵۲.۰۸	۷۷۶۶.۱۴۷	۷۱۵.۶۴۰.۷	۱۰۵۳۶.۶۴	۱۴۶۵۰.۰۸	۱۵۰۲۲.۴۳	۷۶۱۷.۰۲۸	۷۸۶۲.۹۱۶	۶۲۷۶۵۳.۰۳	۹۶۸۰.۷۶۹	۱۰۷۴۴.۵	۷۸۵۴۷۱۱	۷۱۴۵۷۷۲	۹۲۰۱۹۷۵۱	۱۰۶۸۸.۱
foto_۱	۱۷۰.۷۱۵۶	.	۱۹۱.۳۱۶۲	۹۱۷۵۳.۴۳	۵۸۲۰.۹۲۸	۲۵۴.۱۳۸۸	۸۰۷۹۴.۱۸	۱۰۱.۱۷۵۸	۱۶۶۶۷.۸۹	۶۸۳۶۹.۳	۳۸۱۲۴.۲۸	۹۱۷۵۱۴۷۹	۱۹۱.۳۱۶۲	۲۰۹۱۲.۲۷	۱۵۴۰.۱۳	۱۳۹۶۸۰۴	۱۸۳۰۸۶۶	۲۰۸۰۱.۵
straaling_۱	۸۶۸۳۳۷۱	۱۳۴۶۸۹۷	.	۴۵۵۱۷.۷۶	۷۶۱۹۹.۸۳	۷۱۵.۷۰۱۱	۴۰۲۴۹.۶۳	۱۶۳۲۲.۴۵	۱۵۰۲۲.۴۹	۳۴۰۸۷.۲۱	۳۴۶۴۴.۲۹	۶۸۰۵۶۱۶	۹۶۸۰.۷۶۹	۴۰۶۴۶.۲۴	۷۸۶۰۷۴۳	۷۱۵۱۸۰۳	۹۲۲۵۳۸۲	۴۰۵۳۷.۶
temp_۱	۶۲۴۴۷۸۹	۲۵۱۹۷.۰۵	۲۹۸۸۴۴۲	.	۲۳۴۸۰.۹۲	۷۵۶۳۳۱۳★	۴۰۵۱۰۰۳	۵۲۳۱۱۴۳	۴۶۰۶۰.۷۰۹	۳۴۶۶۰.۱۵	۱۹۱۷۲۵.۲۶	۵۸۱۹۷۵۶	۹۵۸۸۳۰۴	۱۰۵۳۴.۸۹	۷۷۶۳۳۹۹	۷۰۵۳۴۹	۹۲۲۷۷۸۶	۱۰۴۶۶.
lai_۱	۲۶۵۴۰.۵۴	۶.۳۲۴۸۷۲	۴۵۰.۷۱۷۶	۵۲۰۲۷.۶	.	۲۴۸۲۳۳۱	۲۲۸۱.۶۴۱	۰.۸۵۰۰۷۵	۹۹.۷۴۸۱۳	۸۸۱.۳۰۸۳	۸۱۵۵۶۸۸	۶۲۲۰۸۴۳	۴۵۰.۷۱۷۶	۱۳۱۱.۲۴۲	۰.۸۷۳۰۸۳	۲۸۴۲۱۳۵	۰.۷۶۷۵۴۴	۱۲۷۸۰.۱۶
meldug_۱	۷۲.۵۱۷۴	۱۱.۷۲۳۶۷	۸۳.۵۵۸۹۳	۷۰.۳۵۱۱۹	۱۰۹۴۱.۵۵	.	۴۶۰۳۷.۲۳	۴.۶۳۲۲۹۲۳	۴۳۲۲.۲۷۹	۳۶۸۹۹.۳	۱۷۵۳۵	۹.۲۱۹۵۳۸	۸۳.۵۵۸۹۳	۱۵۰۰۰.۱۴	۱۶.۲۶۵۷۷	۱۱.۲۰۵۳۳	۷۹.۹۴۱۳۴	۱۴۸۷۳.۶
lai_۰	۴۲.۸۸۰.۷۴	۶۹۱.۲۳۷۴	۱۰۰.۳۷۳۷	۷۱۲.۰۸۶۸	۹۰۱۴۱.۴۲	۲۸۳۹۹.۴۷	.	۴.۶۳۲۲۷۵۶	۴۴۲۲.۱۵۶	۳۷۱۲۲.۹۷	۱۷۹۰.۷۰۹	۱۱۵۲۲۲۴	۸۳.۶۵۴۰۴	۱۵۲۶۹.۵۳	۱۴.۶۸۱۲۴	۹.۳۸۸۴۴۶	۷۹۰۰.۳۶۱	۱۵۱۱۱.۰
dm_۲	۲.۲۲۵۳۳۹	۰.۸۴۸۵۵	۴.۲۶۷۴۰۴	۰۰۰۰۱۱۶۲	۰۰۰۰۶۷۳۱	۰.۵۶۶۶۰۲	۰.۶۳۱۰۶۷	.	۲۵۳۲۷.۱۹	۰.۳۵۳۳۹۱	۱.۵۴۱۱۴۳	۰.۷۵۹۶۴۸	۴.۲۶۷۴۰۴	۰.۵۲۷۷۷۹	۰.۳۰۱۵۴	۱.۱۰۰۰۰۰	۷.۴۶۶۰۶۶	۶۶۰۶۱۹۳۰
foto_۲	۹.۶۸۷۸۱۲	۴۸۵۰.۵۱۳	۱.۱۲۹۰۸۸	۸۰.۴۴۰.۵۵	۸۳.۸۵۶۲۵	۹۷۱.۹۲۱۳	۱۰۵۶.۵۶۵	۳۶۰۱۸.۹۴	.	۳۲۴۰۲۴	۲۲۱.۶۹۷	۰.۴۰۲۳۳۱	۱.۱۲۹۰۸۸	۵۸۲۰.۹۱۸	۷۱.۰۲۸۷۳۹	۰۰۰۰۴۷۷۴	۱۲.۹۵۷۱۵	۵۴۵۰.۳۳
straaling_۲	۱۷۰۰۰۸۲۱	۲۳۶.۲۶۸۴	۷۴.۵۳۷۸۹	۲۱۵.۳۷۹	۱۳۷۲.۷۶۶	۶۲۲.۶۵۳	۶۸۰.۸۷۷۷	۲۰.۶۶۵۷۸	۵۹۵.۸۴۰۸	.	۲۱۸۲.۲۸	۱.۶۲۰۴۸۷	۶۳۲۹۸۶۴	۴۵۷۷.۰۲۳	۱۵.۹۷۷۸۴	۱.۵۲۱۱۹۶	۶۰.۲۵۴۲۷	۴۴۷۶.۹۱
temp_۲	۱۸.۱۸۵۶۲	۳۷۰.۸۵۳۸	۷۶.۶۲۲۷۹	۴۰.۷.۲۶۶۱	۱۳۲۱.۲۴۳	۵۶۳.۲۱۴	۶۱۵۸.۸۳۱	۲.۷۲۳۲۶۸	۴۲۵.۶۴۲۶	۳۳۴۹.۵۱	.	۱.۶۸۵۶۶۸	۷۶.۶۲۲۷۹	۳۸۲۹.۲۷۶	۲.۵۰۰۰۳	۱۰.۲۸۶۶۲	۸۳.۸۴۰۸۴	۳۸۱۱.۰۹
lai_۲	۸۴.۶۸۲۶۹	۱۴.۶۴۴۹۱	۹۴.۷۱۷۱۶	۱۹.۰۴۳۰۱	۱۲۶.۷۱۳۵	۴۴.۹۹۸۸۵	۶۲.۷۷۵۵۳	۲۱.۹۱۸۳۵	۱۲.۷۲۱۳۱	۴.۸۳۳۰۲۳	۴.۷۷۰.۶۷۴	.	۹۴.۷۱۷۱۶	۴۱۲۵۲.۴۸	۷۶.۴۵۶۲۳	۶۹.۲۶۶۶۵	۹۱.۱۰۱۹۲	۴۱۱۳۸.۳
meldug_۲	۸۶.۸۳۳۷۱	۱۲۴۶۸۹۷	۹۶.۸۶۷۹۹	۲۱.۱۹۶۸۱	۲۶۱۹۹.۸۳	۷۱۵.۷۰۱۱	۸۰۵۱۰۱۲۱۳	۱۶۳۲۲.۴۵	۱۵۰۲۲.۴۹	۲۱۷۱.۲۴۳	۳۴۶۴۴.۲۹	۶۸۰۵۶۱۶	.	۴۰۶۴۶.۲۴	۷۸۶۰۷۴۳	۷۱۵۱۸۰۳	۹۲۲۵۳۸۲	۴۰۵۳۷.۶
dm_۳	۴۶.۶۲۲۴۴	۵۱۸.۵۶۵۵	۱۰۲.۵۸۹۸	۵۵۵.۳۶۱۶	۵۱۱۲.۲۵۶	۱۵۴۵.۴۳۳	۱۸۰۵۴.۳۱	۴.۷۰۰۴۰۲	۲۵۳۸.۱۳۸	۱۴۰۹۴.۷۷	۱۰۲۸۸.۹۷	۱۸۰۵۸۸	۱۰۲.۵۸۹۸	.	۱۶.۷۷۴۳۷	۱۱.۵۴۱۵۴	۸۰.۴۳۵	۴۷۰۵۳.۴
foto_۳	۸۶.۷۱۲۱	۱۳.۵۴۴۲۱	۹۶.۷۴۷۳۸	۲۱.۰۷۶۱۹	۱۱.۷۴۵۲۳	۱۵۳۸.۵۸۵	۱۴۶۲.۴۵۸	۱۱۵۲.۵۶	۵۱.۰۷۷۶۹	۲۵۵۲.۰۱۹	۴۸۱.۱۹۱۷	۶.۶۲۴۹۱۹	۹۶.۷۴۷۳۸	۱۵۵۵.۹۲۹	.	۷۱.۲۶۷۴۴	۹۲.۱۲۳۲۱	۴۰۵۶۷.۱
straaling_۳	۸۶.۶۵۲۸	۱۳.۵۶۶۸۱	۹۶.۶۸۷۰۸	۲۱.۰۱۵۸۸	۸۳۴۶.۰۱۲	۷۱۶.۸۰۳	۶۶۱.۸۲۶۴	۶.۹۱۲۶۷۶	۱۹.۲۵۹۷۲	۵۰.۱۶۰۷۲	۱۴۳۲.۹۱۶	۶.۶۲۴۹۱۹	۹۶.۶۸۷۰۸	۱۶۳۲.۴۶۶	۱۶۶۲.۴۶۶	.	۹۲۰۱۷۱۲۱	۴۰۱۷۳.۴
temp_۳	۸۶.۸۸۱۲۶۱	۱۳.۴۷۸۸۵	۹۶.۸۴۷۸۹	۲۱.۱۷۶۷۱	۸۳۶۰.۲۱	۷۱۵.۶۸۱	۸۰۵۱۰۱۱	۱۶۰۷۶.۱۹	۱۷۳۱.۰۸۴	۲۱۷۱.۲۲۳	۳۴۶۴۴.۲۶	۶.۶۲۴۹۱۹	۹۶.۸۴۷۸۹	۱۶۳۲.۴۶۶	۱۶۶۲.۴۶۶	۱۶۶۲.۴۶۶	.	۴۰۵۴۰.۱
lai_۳	۴۵.۵۴۹۱۹	۵۰.۶۱۷۲۹	۱۰۰.۹۶۶۶	۵۷۱.۳۴۰۲	۴۸۴۴.۴۷۹	۱۴۶۶۵.۴۷	۱۶۹۷۵۷۳	۲۲.۳۸۸۵۴	۲۲۰۴.۹۲۵	۱۳۲۶۰.۷۶	۱۳۲۶۰.۷۶	۹۸۷۲.۵۱۱	۱۷۵۲.۲۵۸	۱۰۰.۹۶۶۶	۱۶۶۲.۴۶۶	۱۶۶۲.۴۶۶	۱۶۶۲.۴۶۶	.

مجموعه داده	ملاک (تعداد پالها)	روش پیشنهادی	روش کو	روش هروشکا	روش چن
Asia	انطباقی با جهت درست	۵	۵	۴	۵
	گمشته	۰	۰	۱	۱/۱
	انطباقی با جهت معکوس	۳	۳	۳	۱/۹
	اضافی	۱	۱	۳	۳/۴
	خطا (جمع گمشته، معکوس و اضافی)	۴	۴	۷	۶,۳
Alarm	انطباقی با جهت درست	۴۰	۴۰	۲۲	۲۳,۹
	گمشته	۲	۲	۱	۲
	انطباقی با جهت معکوس	۴	۴	۲۳	۲۰,۱
	اضافی	۲	۱۵	۲۵	۳۰,۲
	خطا	۸	۲۱	۴۹	۵۲,۳
Car	انطباقی با جهت درست	۱۴	۱۴	۱۲	۱۱,۷
	گمشته	۱	۱	۱	۱,۷
	انطباقی با جهت معکوس	۲	۲	۴	۳,۹
	اضافی	۴	۱۴	۱۶	۲۰,۵
	خطا	۷	۱۷	۲۱	۲۵,۸
Hail	انطباقی با جهت درست	۳۰	۳۷	۳۲	-
	گمشته	۲۷	۱۹	۱۵	-
	انطباقی با جهت معکوس	۹	۱۰	۱۹	-
	اضافی	۶	۲۸	۳۵	-
	خطا	۴۲	۵۷	۶۹	-
Midway	انطباقی با جهت درست	۲۳	۲۷	۲۷	۲۳,۴
	گمشته	۱۰	۳	۳	۴,۴
	انطباقی با جهت معکوس	۵	۸	۸	۱۰,۲
	اضافی	۱	۱۷	۷	۱۳,۳
	خطا	۱۶	۲۸	۱۸	۲۷,۹

شکل ۵. نتایج حاصل از اعمال الگوریتم‌ها بر روی مجموعه‌داده‌های مختلف

شکل ۶. میزان دقت الگوریتم‌ها

مراجع

- [1] Chen, X. W., Anantha, G., and Lin, X. (2008). Improving Bayesian network structure learning with mutual information-based node ordering in the K2 algorithm. *IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering*, **20(5)**, 628-640.
- [2] Cooper, G. F. and Herskovits, E. (1992). A Bayesian method for the induction of probabilistic networks from data. *Machine learning*, **9(4)**, 309-347.
- [3] Heckerman, D. (1998). *A tutorial on learning with Bayesian networks*. Springer Netherlands.
- [4] Hruschka, E. R. and Ebecken, N. F. (2007). Towards efficient variables ordering for Bayesian networks classifier. *Data and Knowledge Engineering*, **63(2)**, 258-269.
- [5] Ko, S. and Kim, D. W. (2014). An efficient node ordering method using the conditional frequency for the K2 algorithm. *Pattern Recognition Letters*, **40**, 80-87.
- [6] Larrañaga, P., Poza, M., Yurramendi, Y., Murga, R. H., and Kuijpers, C. M. (1996). Structure learning of Bayesian networks by genetic algorithms: A performance analysis of control parameters. *IEEE transactions on pattern analysis and machine intelligence*, **18(9)**, 912-926.
- [7] Margaritis, D. and Thrun, S. (1999). *Bayesian network induction via local neighborhoods*. Carnegie-Mellon University Pittsburgh Pa Department of Computer Science.
- [8] Nielsen, T. D. and Jensen, F. V. (2009). *Bayesian networks and decision graphs*. Springer Science Business Media.
- [9] Pearl, J. (1988). *Probabilistic reasoning in intelligent systems: Networks of plausible reasoning*. San Mateo, CA: Kaufmann.